

Gal. methodi medendi

tem, tum quantitatem. Interim vero misceri dīctorum affectuum, aut aliquos, aut etiam pariter **E** omnes. Porro tradenda est medendi methodus non omnium simul, sed cuiusq; seorsum.

De methodo curandorum ulcerum, quæ vel carnis intemperie, vel succi affluentia maligna sunt. C. 2.

A Carnis quidem intemperies si squalens siccaq; videtur, aqua temperata fouens humectansq; corriges. Quoties autem eo remedio vteris, esto tibi perfusionis humectationisq; meta, vt cum primum rubescit attolliturq; particulae moles, tum desinas. Quippe si ultra perfundas, quod attraxisti, id euocabis, itaq; nihil profeceris. Quinetiam medicamentorum humectandi facultas plenior esto, quam vt in sana carne præceptum est. Si vero humidior quã pro naturali habitu caro fuerit, contraria ratio ineunda est, ac medicamentorum facultas ad siccius transferenda, aqua uero nullatenus ad mouenda: immo si lauandum vlcus videtur, vinum, aut posca, aut decoctum austeræ cuiusquam herbæ præparandum. Eodem modo & calidiorẽ quã par est carnis habitum refrigerabis, & frigidiorẽ calefacies. Agnosces vero horum vtrunque partim colore, partim tactu, partim laborantis sensu. Quippe aliàs vltionem sentire se fatentur, aliàs manifestum frigus in particula, gaudentq; vel frigidis medicamentis, vel calidis. Et alijs quidem rubor leuis insidet, alijs color magis albeat. Verum hæc distinguere, propositi operis officium nõ est. quippe in quo non dignoscendi, sed medendi methodum instituimus. sed consequentia quãdam sermonis inuitante digressi in hanc sumus. **F** Rursus igitur ad ea quæ proposuimus, reuertamur. Partium quæ cum aliquo præter naturam tumore exulceratæ sunt, earum prius sanandus tumor est. Quæ uero omnis præter naturam tumoris curandæ ratio sit, in sequentibus dicetur. Nunc quantum eius rei coniunctum cum vlcerum curatione est, tractabitur. Cum labra tantum vlceris decolorata dura'ue plusculum fuerint, excidenda ea sunt ad sanam vsq; carnem. Cum vero amplius progressus eiusmodi affectus est, deliberatio incidit, excidendum ne omne id sit quod præter naturam visitur, an spatium potius curandum. Procul que dubio est ægri animum hoc casu consulendum esse. Aliqui enim longiore tempore curari citra sectionem malunt: aliqui quiduis subire, dummodo citius sanentur, sunt parati. Equæ uero & mali succi qui ad exulceratam partem confluit, vt vlcerans quidem est, sanatio eius hic dicitur: ut malignus succus est, aut copia redundans, in proprijs ipsorum locis tractabitur. Cum ergo qui exulceratis partibus influit succus, nec multo plus iusto, nec multo deterior sit, auerti hunc regeatq; conueniet, ad frictis scilicet refrigeratisq; ijs particulis, quæ ante exulceratam sunt. Inchoanda quoque deligatio est à laborante ipsa particula, deducendaq; uersus sanam: ueluti in fracturis ossium præcepit Hippocrates. sed & quæ ulceribus ipsis ad mouentur pharmaca, siccant ualentius oportet, quã ea quæ simplici **G** ad mouentur vlceri. Quod si sisti compeficiq; medicamentis influxus nequeat, causa eius inuestiganda est, atque hæc prius adimenda. Ac si quidem ob partis quæ fluxum recipit imbecillitatem aliquam id fiat, huic nimirum medendum est. Fuerit autem hæc vlceratæ quoque partis propria quãdam curatio. Sin propter sanguinis copiam, vitiosum'ue succum, uel corporis totius, vel aliquius suprapositarum partium, illa scilicet prius sunt corrigenda. Ac imbecillitas quidem partis, propter quam plus iusto succorum illi influit, omnino ab intemperie prouenit, non tamen ab omni. Eoq; fit, vt exulcerata caro nonnunquam intemperata tantum sit, non autem imbecilla: nonnunquam vtrunque, & intemperata, & imbecilla. Quippe imbecillitatis affectæ partis ualentior intemperies causa est. Hanc autem, sicut prius dictum est, curabis utique calidam refrigerando, siccam humectando, frigidam calfaciendo, humidam siccando. Quod si per coniugationem frigidior pariter humidiorq; locus sit, calfaciendo pariter ac siccando. & in alijs ad eundem modum, uincens videlicet qualitatem contraria semper oppugnans. Huius rei ratio hæc est: Quicquid rectum est non in animalibus modo plantis'ue, ueruetiam alijs quibusq; id symmetrõ est, mediumq; & omnis vitiosi excessus expers. Cui enim nec demere quicquam, nec adijcere non partem aliquam, non qualitatem possis, prorsus id recte se habet. Contra, quod demi sibi aliquid, adijci'ue postulat, id iam ab optimo statu recessit. Ad quem utique redire aliter non est, nisi & quod superuacuum est tollatur, & quod deficiens est adiugatur. Ac de ijs quidem quibus partes quæpiam abundant, deficiunt'ue, alibi sermo erit. Vbi uero qualitas aliqua plus iusto inuoluit, ibi & continuo uinci contrariam illi necesse, & continuo vitium corrigi ex ea quæ uicta ante est, restituenda. Quippe refrigerans quod immodice incaluit, vnã & quod deficiit restitues, & quod superat diminues. Quare quæ per intemperiem aliquam à naturali habitu recesserunt, eorum sanationem per ea quæ contraria uiribus sunt, fieri omnino est necesse. Atque ad hunc modum caro, alia'ue carnosa quæpiam pars quæ fluxione humoris ob imbecillitatem affligitur, sanari debebit. Vbi intemperie affectum iam sanaueris, deinde etiam exulcerationis affectum sanabis: non aliter planè nunc curata intemperie, quã si citra vlcus incidisset. Quo manifestũ fit, non esse vlceris, sed intemperie propriam omnẽ eiusmodi curationem. Ad eundem modum si aut alterius cuiuslibet particulae occasione, aut etiam totius corporis, cum in eo sanguis mali'ue succi redundant, vitiosum aliquid exulceratis partibus influxerit, medendum prius est, vel ei quod fluxionis est causa, vel etiam toti corpori. Ita igitur & varices qui sæpe supra exulceratum locũ sunt, prius sanabimus, ut deinde mox vlcus sanemus. Etiam qui ex liene, aut alia quauis notabili parte **H** laborant,

dom. 7. fol. 25. B.

* cod. antiqui
multi et impressi
hinc vnde p. 12
nov. sunt tri q
v. m. u. u. u. u.
i. suppositaria
legant.

H

A laborant, ipsa prius parte percurata, mox ad vlcis curationē accedemus. Ceterum, nulla harum curationum ipsius est vlcis, sed alterius cuiusquā affectus, qui vlcus uel gignit, vel certe auget.

Externam causam ad morbi quidē cognitionē necessariā, sed tñ nullā ex ipsa indicationē curationis p̄beri. C. 3.

procuratōris
curam.

N Am illud quoq; tā definitū tēpestiuum videt, nullam extēnarū, {vel (vt nunc loquunt) pri-
mitiuarū} causarū curationis indicatricem esse; sed huius indicationē ab ipso affectu initiū
habere. quæ uero particulatim sunt agenda, hæc tū ab eo quod prima indicatio dicitur, tum uero
ab ægre partis natura, tū ambientis tēperie, quæq; alia sunt his cognata, inueniri. Nā (ut breuiter
dicam) a nullo eorū quæ adhuc non permanēt, indicatio sumi eius quod ex v̄su sit, p̄t. Sed p̄p̄ea
q̄ ad eum affectum noscendū, qui omnino tum rōnē, tum sensum lateat, sæpe cogimur de exte-
na cā inquirere: opinatur vulgus hanc quoq; sanationis rationē indicare. Quod planē secus est.
Apparet id liquido in ijs quibus nosci affectus exacte p̄t. Siue. n. ecchymosis, siue vlcus, siue ery-
sipelas, siue putredo, seu phlegmone, in parte aliqua consistat, superuacuum est cām, quæ horum
quodlibet effecit, inquirere, nisi iam ēt faciat. Sic. n. simul quod iam factū est, curabimus: simul qd'
adhuc facit, facere inhibebimus. Si uero fecit illa quidē, ceterum iam abiit: utiq; quod factum est,
curabimus. Quod adhuc non est, nec si velimus, submouere id possumus. Quippe rei præsentis

B est curatio: eius autē quod futurū est, prouidentia. Quod uero nec nunc lædit, nec læsurū timetur,
id ab utroq; artis munere, tum eo quod curat, tum eo quod prouidet, excessit. Quare nec indica-
tio ab hoc ad curationē vlla, nec prouidentia rō sumitur: sed uti dictum est, ad eos tantū affectus
qui nostrā notitiā fugiunt, externæ causæ cognitio est utilis. Empiricis tñ ceu pars totius syn-
dromes, i. concursus, in quo curationē obseruarunt, externa causa interim sumitur. veluti in ijs q
a rabido cane, & omnibus qui a venenosis bestijs sunt læsi. Quinetiā ex Dogmaticorum quoq;
numero ijs qui sine rationali indicatione, sola experientia curare se talia confirmant. Quippe his
quoq; externa causa seu pars totius syndromes, id est concursus, quaritur. Iis uero qui ex priore
v̄su venenosarū animantium vim norunt, atq; ab hac indicationem curationis sumunt: non sanē
ad curationis indicationē conducit externa causa cognita, sed ad præsentis affectus cognitionem.
Nā pone sciam scorpionis venenū frigida vi esse, sumamq; veluti a frigido remedij indicationē:
nullo tñ signo intelligam talē esse in hoc corpore affectum: manifestum est si scorpionem percussis-
se didicero, q̄ calcareo tū corpus totū, tū p̄ciā ab eo particulā conabor, nulla amplius expectata
experientia, sed ab ipsa rei natura indicatione sumpta. Mōstratū. n. in ijs libris est qui de medica-
mentis sunt inscripti, in quibus exercitātū esse censui quisquis ex his cōmentarijs fructum perci-
piet, nullam eiusmodi facultatem sine experientia inueniri. Esset enim profectō felicitatis cuiusdā
munus, si quis inspecto lithargyro, aut castoreo, aut cantharide, protinus eorū vires intelligeret.

C Verum sicut in omnibus peccata, tum ab ijs qui modum excedunt, tum qui citra consistunt, cō-
mittuntur: ita nimirum hic quoq; ac Dis dia palōn (vt in prouerbio Græco est) non semel (arbi-
tror) inter se discordant, & qui neq; in hodiernum vsq; diem affirmant sciri medicamentorū vi-
res, idq; post tantam experientiam, & qui ex vna experientia sciri eas censent. Nam & hoc præc-
pitanter inconsulte q; dicitur, si utiq; inconsultum est quod fieri omnino non p̄t: & illud ho-
minū est, aut omnino attonitorum, aut planē litigiosorum. Verū de his plura expectare nūc non
oportet, v̄tpote de quibus dictum latius est, tum in tertio de temperamētis, tum in ijs libris, quos
de medicamentis inscripsimus. Ceterum, (vt dixi) ad noscendos affectus aliquæ extēnarū cau-
sarum conferunt. Vbi uero præsentis affectus nihil latet, nulla iam externæ causæ est utilitas. Ac
diximus quidem in superioribus, non esse in idem coniungendas vtrāq; doctrinas, sed seorsum
empiricē, & seorsum tradendam rationalem. Memoria autem tenēdum nunc quoq; est, quod,
quoniam propositum nobis in his commentarijs est solam rationalem tractare, quanquam ad q̄-
piam horum quæ dicimus, non apponitur q̄ absolute vera non sint, {sed tantū ex Methodico-
rum sectæ sententiā: aliquem tamen id per se ratiocinari, vltroq; apponere debere.} Nunc. n. ipsi
apposimus nullam extēnarum causarum ad curationis indicationem cōducere, sed ad affectus
aliquando agnitionem, fatentes videlicet externam causam ijs qui empirice quiduis curant, vnā
esse partem totius concursus, idq; siue ij ratione reliqua curāt, siue omnia empirice. In ijs autem
quæ deinceps scribentur, non erit necesse hoc adscribere. Rursus igitur ad propositū redeamus,
indubitatum illud principium præsumentes, quo etiā in præcedētibus sumus vsi, vbi diximus
primum scopum quō medicus tendat, affectum ipsum qui curari desideret, indicare. ex hoc uero
& reliqua omnia sumi. Quod uero cum hoc scopo nulla externæ causæ societas sit, ex ipsis maxi-
me vlcisibus, a quibus sermo est ortus, intelligas. Finge enim {ex eo quod in partem aliquam
procubuerit,} natum vlcus esse. Quod si sit, ex vitiosis prouenire succis manifestū est. Ita enim
in morbis facere natura solet: cum corpus expurgat, omne excrementū ad cutim trudit. Atq; hæc
quidem vlcisari, totum uero corpus purgari accidit. Quænam igitur est eiusmodi vlcisibus sana-
tio: Nempe quæ reliquorum omnium, quibus nullus affectus malignus, quem cacoethe græcè
vocant, est adiunctus. Verum si hoc sic habet, manifestum est nullam esse ad curationē a causa
quæ vlcus excitauit, indicationem. Atqui si vitiosus succus remaneret, oino aliqua ab hoc quoq;
indicatio sumeret. Verum alioqui ēt absurdū esset, si curationē postularet, quod amplius non sit,
aut si

D
† sed solis ijs q
methodo cur-
rant, aliquis tñ
eorum id p̄ se
ratiocinari ul-
troq; appone-
re debet.

† ἡ ἀποκριμα-
τος est in anti-
q; ut ēt uertit
lmacer. ἡ ἀπο-
κριματος ἔστ
in impressis, i.
ex abcessu.

Gal. methodi medendi

aut si curationem indicaret, quod nullius indigeat. Quare dicere indicationē curationis ab externa causa sumi, omni modo est absurdū. Quoniam ergo non ab hac, perspicuum est ab ea quę præfens est, indicationem fore. At qualis tandē ea est indicatio? Nempe ei qui exacte loquetur, quę ad providentiam pertinet: (prophylactice Græci vocant) qui abuti vocabulo volet, medicina lis. Quandoquidē ipsorum etiam vlcera, siue tantum vlcera simpliciter sint, siue etiam cū cavitate, si quis diligenter æstimet, ex fugiendis prospiciendisq; ijs quę naturę officient, sanatio perficitur. Et in summa in quibus quod efficitur, naturę ipsius opus est, veluti vlcera glutinatio, & ex carne impletio: in ijs ad eam quę providet artis partem, omnis pertinet cura: Ceterum sanatio vulgo dicitur. Ideoq; etiam huius quę providet partis artis in altero genere constitutū est quod morbosum affectum iam præsentem submouet: in altero, quod eum qui nondum vrget, prohibet. Itaq; hic quoq; iuniores medici de nominibus contendere se non intelligunt. Par autē erat, si de rebus studiosi essent, illud inuenisse, duas esse functionum medici primas differentias. Aut. n. eos qui nunc vrgent affectus, ijs quę moliantur curant: aut eos qui non sunt, fieri prohibēt. Ergo præsentem iam affectus tollere, siue amouendis ijs quę naturę opus impediunt, id fiat, siue per medicamenta quid ipsi moliamur, omnes profectō homines curare dicunt: cauere autem ne accidant, prospicere. Et sanē ea quę succorum vitio sunt exulcerata, curant ij qui ratione ac methodo artem administrant, simul illos purgantes, simul ea quę naturę motus impediunt, auferentes. Quorum vtraq; qui exacte loquitur, prophylactica vocat. Vetant nanq; (vt in proximo ostensum est libro) omnia talia, aut sordem vlcera, aut humiditatem nimiam vitiosam ūe innalci.

Falsa methodo ac improprie nominibus usum fuisse Thessalum, cum de curandis vlcerebus diuturnis loqueretur, ac de more loquendi Hippocratis & veterum medicorum. CAP. 4.

Non est igitur de nominibus anxie contendendum, sed methodus potius aliqua sanandorum vlcera tradēda. qualem (arbitror) ipse tum in proximo libro, tum in hoc præcipio. Ego nanq; vel stupiditatem Thessali demiror, ita de vlcere, quę cacoethe dicuntur, curatione scribentis: Sunt autem perq; necessaria, & cōmunitates vlcera diuturnorum, ac non sanescuntium, aut post cicatricem inductam redeuntium, ad hoc vt in ijs quę non coalescunt quidē, æstimetur quid sit quod prohibeat, idq; tollatur. in ijs vero quę post cicatricem inductam renouantur, vt cicatricem tenere cogas, roborans scilicet (sic enim τὸ μετὰ στυγερὴν vertimus) vel patientem particulam, vel etiam communiter totum corpus: atq; ne facile patiat, id præparans per ea quę hæc faciant præsidia. Atq; hæc quidem Thessalus cum in principio statim libri de Chirurgia proposuisset, postea de ijs ipsis latius ad hunc modum scripsit: Diuturna vlcera & quę nō sanescunt, aut quę ad cicatricem perducta denuo reuertuntur, hæc indicant. Quę quidem ad cicatricem non perueniunt, vt quę coitionem fieri vetant, auferas, ac locum affectum noues. Postq; simile recenti vulnere feceris, rursus vt eruentum sanes. Quod si non processerit: vt phlegmonē mitigas, & reliquam diligentiam adhibeas. Quę vero ad cicatricem veniunt, & rursus se aperiunt in accessionibus quidem, & exulcerationibus, vt simili modo cures ijs quę recēs phlegmone vrget, ex ijs quę mitigare solent, cataplasma inducens, idq; donec deferueat ira. vbi deferuit, adiuues ad cicatricem inducendam. post hæc vt partes circumpositas late complexus malagmate, qd ex sinapi sit compositum, rubere facias, aut alio quopiam quod mutare possit, ac vt minus male pateant efficere. Quod si ita non cessent, et totius cōiter corporis curā habeas, ipsum per varias exercitationes, & gestationes, & vociferationes, adhibitis scilicet earum rerū peritis, robōrans: etiā victus ratione gradatim tum aucta, tum diminuta, principio à vomitiōe per radículas facta, Vteris et albo veratro, alijsq; omnibus, quibus vitmur in ijs qui diuturni ægręq; submoti morbi victus rationi subiiciunt. Atq; hæc quidem est Thessali dictio. Operæpretium vero est æstimare hominis vel stuporem, vel audaciam. vtiq; si recte se dicere sibi persuasit, stuporem: sin cōfiscius sibi nihil dicere, imponere omnibus legentibus sperat, audaciam. Ex diuturnis vlcerebus q̄ nam est, o generosissime Thessale, curationis indicatio? Ego sanē neq; ex his, neq; ex recētibus, nec omnino à tempore in vllō morbo curationem vnquam inueni; sed ex ipso quem sanandum mihi proposui affectu. Prorsus enim si tempus spectabitur, tanq̄ ab eo indicatio sumatur, alteram omnino secundus, alteram tertius dies indicationem dabit. ad eundem modum, & quartus alteram à quinto, & ab his omnibus sextus, & à reliquis singuli qui post istos. Sic affectus quos curamus, non vltra nobis ad considerationem proponentur, nec ab his indicatio sumetur. quo tamē ne cogitari quidem magis alienum à ratione potest. Quomodo ergo necessaria sunt diuturnorum vlcera cōmunitates, vbi nihil indicare tempus ipsum per se potest? Non enim profectō, vbi à malis succis vlcus eroditur, diuersam ex eo post quatuor menses indicationem sumemus ab ea, quam statim ab initio sumpsimus. Ego sanē nec sinerem quidem eiusmodi vlcus diuturnum esse, sed protinus in principio causam eius adimerem. Nam & nosse affectū à principio plerunq; licet, & indicationem ab affectu sumi est necesse. Tempus vero quid amplius quā dierum numerum docere nos possit, non hercle possum conijcere: nisi id voluit Thessalus, ad eiusmodi vlcera noscenda tēpus omnino esse manendum. Verū sic primū idiota prorsus sit, si videlicet fateā non prius agnoscere se affectum, quā vlcus inueterauerit. Deinde illud quoq; aperte fateatur oportet,

*idem in l. 2. opa. scusa ad
cras. if. fol. 27. 28*

ἰσχυρῶς

F

G
Galenus non
mito post, hæc
dictionem des
darat.

τὸ μετὰ στυγερὴν

H

A oportet, ex alio suggeri sanationis indicationem, ex alijs præberi affectus notitiam. Nam esto conferat aliquid tempus ad agnitionem, certe indicatio curationis à tempore non sumitur. Quid enim ad rem pertineat, si quod vlcus inueterauit, adimere quæ coitionem impediunt, & nouare locum qui affligitur? Nam si propter fluxionem malignam, quam cacoethe dicunt, vir inepte vlceris labra hoc vel illo modo sunt affecta: quid cōmodi erit, si ea excideris ante quæ fluxioni listēdæ consulueris? Videlicet vlcus latius efficiet, veluti nonnulli faciunt eorum qui similiter vt tu vlcerantur. Si quærem causa, quæ ea & dura, & callosa prius reddidit, adhuc manente, nihil aliud ex his excidendis pcedet, quæ vlceris amplificatio. Quippe illa ipsa quæ excideris, perinde & dura, & callosa rursus erunt, atque ea quæ prius. Quam ne id ipsum quod adiecit prudens scilicet Thessalus, callosa, & dura, & decolorata exulcerata partis excidenda esse: sed absoluto sermone abscindendi quæ coitionem morantur, iubet, ac nouari. Ac si quidem submouere causas, quæ glutinationem morantur, suaderet, & vetus ea ratio esset, nec ipse eum accusarem. Præcipitur enim ab omnibus ferè antiquis medicis quicunque ratione quadam, ac methodo de vlcerum curatione scripserunt, causas quæ illa creant, abscindendas esse, æque profectò vt cæterorum omnium morborū. Non enim (arbitror) in vlceribus manente adhuc causa quæ ea excitauit, hæc prius tolli expedit, in alijs morbis non expedit, sed omnino in oibus in quibus effectrix causa adhuc manet, ab hac inchoanda curatio est. Quod si quæ coitionem impediunt non dixit de oibus causis, quæ eam impedire possunt, sed de labris tantum, veluti ex ijs quæ subiecit, ostendit: plus certe nescire, quæ scire eorum quæ ad vlceris curationem spectant, videtur. Quippe fieri aliquando potest, vt & hæc causa sola sit, quod minus sanescat vlcus. Potest etiam (vt dictum est) causa esse, & quæ citra tumorem præter naturam sit in exulceratis partibus intemperies, & quæ cum tumore quidem aliquo coniuncta sit, non tamen qui oīno sibi labra excidi desideret. Potest & varix superiacens, vel lienis auctior, vel in iecinore vitium aliquod, præterque hæc oīa imbecillitas partis ægre, quæ ipsa quoque intentat quædam est intemperies: quinetiam vitiosus in toto corpore succus, cacoethiam vocant, maxima scilicet caufarum, quæ incōmodare vlceribus possunt. Vexat sanè non minus vlcera, & succorum æqualiter se habentium exuperantia, quam plethoran vocant. Horum quodque si adimit Thessalus iubet, laudo hominem, ceu veteribus subscribentem: si labra tantum, vnum nouit ex multis, sed quod nec opiliones lateat. Quippe si opilio vlceris labra dura, & callosa, & liuida, & nigra, & alio quopiam notabili coloris vitio videat, prorsus ea circūcidere non dubitabit. Est enim circūcidere res promptissima: maius vero quippiam, atque artis egens, medicamentis sanare: Thessalus autem nec quæ labra molliri medicamentis possunt, vnquam nouit. Quippe fatentur eum penitus hanc artis partem declinasse, ita utique vt ipse quoque indicat, nec omnino experientiam rationalem uel scientiam de vilo medicamento visus est habere. quod ipsum quoque ex libro eius de medicamentis ostenditur. Verum de ijs, quæ ibi non recte ab eo sunt prodita, in progressu operis dicemus. Nunc de diuturnorum vlcerum sanatione, quam in prius posita dictione tradidit, paramus disserere. Sanè melius fuerat non diuturna, sed cacoethe ea vocasse, tum naturam eorū narrasse, & causas generationis eorum exposuisse, curationemque cuiusque, primum quidem cōmunem omnium, quatenus vlcera sunt: qualem in tertio libro descripsi. deinde priuatam cuiusque pro efficientis causæ specie: veluti in hoc libro docui. Hic cum nihil horum fecerit, & nouandum vlceratum locum censet, & ubi instar recentis vulneris fecerit, vt cruenta sanandum. Hoc sanè quis in operibus artis exercitatus non euidentissime intelligat ab eo esse scriptum qui nunquam vlcus curauit: Sanare ne vlcus diuturnum, vt cruentum quisquam potest, ubi id simile recenti vulnere fecerit? Vtrum ne labris eius fibula adductis, an futura coniunctis, an potius horum nullo, sed medicamento quod cruentis sit aptum, & cum hoc sola deligatura fretus? Quis est qui non norit vlcus omne cacoethes statim etiam cauum esse, utpote ex rosione natum? Nunquid igitur insulse Thessale fieri potest, vt coalescat cauum vlcus priusquam cauitas carne sit impleta? an non est hoc vt cruentum sanare? Ergo ipse tu frustra cauorum vlcerum curandorum indicationem non esse glutinationem, sed impletionem scripsisti. Quod si etiam non esset ex se cauum omne vlcus cōtumax, certe dum (vt tu præcipis) excisis videlicet labris, vt cruentum efficitur, ex necessitate cauum fit, maximamque cōquirat laborum distantiam: adeo vt non videam quomodo id glutines, & coire vt cruentum facias. Nam si adducere violenter labra, quæ plurimum distant, tentabis, phlegmonem necessario accersent, nec coalescent. Id quod tantum intelligere mihi Thessalus videt. Subdit enim: Si non fuerint victa, vt phlegmonem mitiges. Satius vero fuerat scribere: Cum non vincuntur, vt phlegmonem mitiges. Nam necesse est non esse vincenda. Verum vt hoc quoque Thessalo donetur, atque id transeamus, nec valde anxie examinemus: illud cuius apertum est, quod à cōmunitate, quæ ipsemet tradidit, prorsus recessit. Quippe si quod obstat auferemus, nihil amplius de cōmunitate diuturnorum vlcerum, qua diuturna sunt, sumemus. Sed detur hoc quoque. Videamus quæ sequuntur. Scribit enim ad hunc modum: Quæ ad cicatricem veniunt, & rursus se aperiant, hæc in accessione & vlceratione similiter curabis ijs, quæ receter vexata phlegmone sunt. Post hæc subdit, Malagmate quod ex sinapis semine fit, circūpositis partibus ruborem excitandū. Quid ais insane, etiam si acre & calidum sit quod influit, rubrefieri particulam ex sinapis semine

Septima Classis.

dddddd oportet.

* Antiqui etiā legunt κίρρος vt Linacer nō κίρρος vt in imprellis.

* cacoethe

idem. i. fol. 29. g.

Gal. methodi medendi

oportet: vt quod in multo tēpore contrahere ex fluxione debebat, id statim ex tuo medicamen- **E**
 to obtineat, tota videlicet vlcera, atq; erosa: Nam veteres eas partiū imbecillitates, quæ vel ex
 frigore, vel plurimo humore citra manifestum calorē acciderant, rubefaciendo curabant. Tu ru-
 bescatione in oibus deinceps vteris, primum nullo facto discrimine, propter ne partis imbecil-
 litatem, an propter fluxionis malitiam non sanet vlcus. Deinde ordinē inuertis. Nam cum sinapi
 particulam vsleris, nec quicq; pfereris, tum ad corporis totius curationē accedi. **Cum contra** (vt
 arbitror) tum ratione, tum experimēto de ijs sit statutum, vt toto prius corpori **superuacuis li-**
 berato, tum calidū aliquod acreq; medicamētum parti admouere sit audēdum. **Quippe** eiusmodi
 di medicamenta oīa cucurbitæ ritu ad se trahere à toto corpore sunt habilia. Itaq; nisi id prius va-
 cuaueris, materiam fluxionis acri medicamēto relinques. Hoc enim tum Empirici medici faten-
 tur, tum Dogmatici. hoc philosophorum optimi senserunt. Nam cum eorum quoq; meminerit
 Theffalus, non alienum sit eos citare testes. Quod oculum recte sanare ante totū caput non licet,
 neq; hoc ante totum corpus: sic Aristoteles, ac Plato, de morborum curatione senserunt, sanē &
 Hippocrates, & Diocles, & Praxagoras, & Pliftonicus, & veteres vniuersi. Theffalus vero solus
 nō sic, sed primū ad medicamētū ex sinapi venit, post de toto corpore sollicitus est, ne hic qdem
 prudēter quicq; docens. Nam cum liceat corpore medicamēto quod purget semel vacuato, mox **F**
 salubri victu ipsum reficere, hic vociferationū meminit, exercitationumq; & gestationum, & vi-
 ctus certo ambitu mutati, tum vomitionis ex radícula. mox summam his imponit, ipsum vera-
 trum: Idem scilicet qui sine vlllo magno negotio oīa sanare promisit. Ego vero ne intelligere qdē
 possum, quomodo quisquam aut deterius, aut maiore tpsis dispēdio, aut inani magis opera vlcus
 sanauerit. Age igit sic vt vsu nonnunq; vidimus, sic verbis quoq; hominem fingamus, cui sanari
 vlcus contumax sit opus. Esto aliquis qui cætera qdem sit sanus, sed ex scabenda derepente qua-
 piam particula, veluti brachio, pustulam statim excitarit, mox eadē ipsa particula iterum atq; ite-
 rum pruritu vexetur, pustulaq; dirupta vlcus decolor inæqualiter erolum gignatur, atq; hæc in
 tribus quatuorue diebus à principio inciderint. Dicat mihi hoc loco quispiam ex medicis, qui
 Theffalum imitant, quō nam pacto sanare eiusmodi vlcus conueniat. Ego nanq; cacœthes oīno
 id dico, & ob id qualis sit totius corporis affectus, statim considerabo. Inueniam nāq; tum ex vl-
 ceris ipsius symptomatis, tum ex notis quas totū corpus præ se feret, cuius maxime generis sit
 is qui redundat succus. Atq; hunc medicamēto protinus educam, nec protraham dum totus ho-
 minis cubitus affectum quendā contumacem rebellemq; curationi contrahat. At Theffali secta- **G**
 tores, ipsius videlicet præcepta seruantes, primum expectabant dum vlcus inueteratum sit, quō
 in mirificam illam inueteratorum vlcum cōmunitatem recidat, quasi non longe melius esset
 contumacium vlcum, non aut inueteratorum cōmunitatem, quæ curationē indicaret, tradere.
 Mox duorum alterum, aut excident, & ceu recēs vulnus reddent, ac veluti ad glutinandū partes
 eius adducunt: aut primum quod ex sinapi conficitur, medicamēto vtenī. Quo non proficiente,
 ad sublatas voces, & gestationes, & reliquas exercitationes, & victum per circuitus mutandum
 confugient. ab ijs vomitionē ex radícula mouebunt. Quod si his vlcus non sanabit, veratrum
 dabunt. Sin nec id profecerit, hominem in Libyam ablegabunt. Nam id quoq; adijcere debuit
 Theffalus, post eximiam illam cōtumacium vlcum curationē. Quippe in vociferationibus, ge-
 stationibus, & alijs eiusmodi immoratur: quasi malum habitū corporis (quam cacœthiam Græci
 vocant) non vitium humorum (quam cacochymiam dicunt) curent. Et quid miri, si tum fatentur
 se vlcus cacœthes statim vt est natum nō nosset, tum vero dum sit inueteratum, ac sæpe cicatricē
 ducat, sæpe se aperiat, manent, antequam quid facto opus sit intelligant: vbi etiam eos q quoquo
 modo febricitent, accessionem quæ tertio die futura non futura ue est, transire censent: Adeo vi-
 delicet ad vnguem contemplationem de crisi pernouerunt, aut summum morbi incrementum
 futurum prospicere possunt. Quid igitur sæpe accidit: Nempe tabescere in lectulis horum culpa
 homines, qui statim secundo die explicari potuissent. Quippe non semel nos, aut bis ter ue, sed
 sexcenties tum ipsi multos febricitantes simul vt prima accessio desit, lauimus: tum præceptores
 nostros id ipsum facere vidimus, intrepideq; de cetero vicitare permisimus, ceu post febricitari-
 os, quos sapiens scilicet Theffalus, qui primam diatriton, (id est tridū inediā) excogitauit,
 prorsus arefecisset, totis (puto) tribus diebus fame confectos: mox dein (arbitror) modice scilicet
 in quarto die nutriuisset: ab hoc paulatim reficiens, vix sexto aut septimo ad consueta munia qui
 semel febricitassent, dimisisset. Adeo semper homines in morbis tabefaciunt, à quibus vtiq; fa-
 cile possent liberari. Nam cum paucissimis diebus sanari vlcus cōtumax incipiens posset, Thef-
 falus id in annum, aut etiam longius tps incurrere sinit. Manere nāq; dum id cicatricem sæpe in-
 ducat, sæpe etiam se resoluat, vt scias an contumax sit, mox vbi curationē inceperis, ne tunc qdem
 corpus statim purgare, sed primum medicamēto ex sinapi, dein gestatione, & vociferatione, &
 certo victu, post radícula, ab his veratro vti. hæc quid aliud q annum expectantis sunt: An per
 deum immortalē, cum sex diebus, aut plurimum septē posset homo curari: multos mēses tra-
 hemus, quō videlicet primum an cacœthes vlcus sit sciamus, dein curationem inchoabimus:
 Et quæ demum necessitas erat propriam inueteratorum vlcum cōmunitatem tradendi, præ-
 fertim

* Imp̄ssi cod.
 & manuscripti
 qdam legūt vt
 Linacur: alij
 πρὸς τὸ ἔτος
 vau. vt intellis-
 gant quid factū
 sit &c.

H

- A** fertim cum nihil ad curationem conducatur: licueritque non inueteratorum, sed contumacium, nec horum mehercle cōmunitate, in indicatricem, sed curationem scribere: Quippe accidit quibusdā tum vlcibus tum morbis veri contumaces rebellesque ad curandum sint: nec tñ inde curationis indicatio sumitur; sed affectu ipse primam curationis indicationem suggerit. Ex ea vero & quæ sunt agenda inveniunt, ad eum modum quem ipse tradidi. Quare hoc est methodo curare, quod nos facimus, veteres imitantes, si modo methodum esse oportet vnā quandam vniuersalē viam, quæ omnium particulariū sit cōmunis. Hic vero etiam in hoc fallitur: putatque quicquid omnino in ijs habetur, qui methodo aliquid faciunt, ipsam methodum esse. Nam notitiam certe habeat oportet tum similis tum dissimilis, qui methodo quiduis molitur, non tamen ipsum hoc methodus est, similis scilicet dissimilisque notitia. neque hoc Aristoteles Plato'ue affirmat, quos falsō Thesalus citare audet. Verū hæc ad præsens refellere non attinet. Quare rursus ad medendi methodum reuertor, promittoque ostensurum me tum vnum esse eius in omnibus curationibus principium: tum viam quæ ab eo principio ad finem vsque ducit, in omnibus particularibus similē esse. Quare etsi in singulis morbis priuata quædam methodus sanandi videtur, cōmune tñ in omnibus genus vnum est. Auspicari namque perpetuo oportet ab indicatione quæ ab affectu, cui mereri paramus, accipitur. Estimare vero ac discernere an causa quæ affectū excitauit, iam desierit: an nunc quoque ipsum tum augeat, tum faciat, dein, si desit, ad eam, quæ in tertio huius operis libro traditur, methodum est veniendum. sin adhuc facit, ad eam quæ hic docetur. Quippe eadē hac methodo tum phlegmones, tum febris, tum omnium vno verbo morborum remedia inuenias: utique si nihil etiamnum sit, de præcedentibus causis non laborans, sed ab ipso tantum affectu ordiens. sin nunc quoque aliquid sit, duos tibi curationis fines præponens, tum alia deinceps, ut dictum est, faciens. Sed enim mirari stupiditatem eorum, qui Thesalum sequunt, est opere præteritum: non utique quod in talibus delinquant, sed quod dyspathias, & metasyncrises, & imbecillitates, & firmitudines, & alia id genus nomina non pauca proferentes, quæ per ea significantur, ne nunc quidem, si interrogos, respondere possunt. Nam quid sit quod in omnibus diuturnis vlcibus græce dicunt μετασυγκρίνειν τὸν ἔβρι, nec similiter inter se omnes, nec clare, nec prudenter respondent. Atqui si vel antiquum nomen esset, vel ab vllō Græcorum vsurpatum, ex ijs fortassis quæ illi scriberent, intelligi posset de quo id negotio diceret. Nunc quoniam stupiditatis ipsorū proprium est, utique ex Asclepiadis hypothesi natum, sicut & reliqua eorū placita, æquum profectō est ipsi sua somnia interpretetur: vnde scilicet quod græce dicitur συγκρίνειν τὰ σώματα καὶ διακρίνειν αὐτά, quasi misceri secerneque corpora dicas, solis ijs, qui corpuscula, & meatus, aut indiuidua, & vacuum, aut denique impatibilia, & inalterabilia, prima elementa statuunt, liceat vsurpare, sicut certe vsurpant, & assidue ipsis nominibus vtuntur. Quinetiam ipse Thesalus in canone, cū hæc principia confirmat, nouat quidem aliquid ibi quoque præter ea quæ à Themisone & Asclepiade sunt posita: ceterum quod sentit, docet sanè non obscure. Non enim prorsus sicut Asclepiades cū in symmetria quadā, (id est competentia) exiguorum meatuum sanitatem, in ametria, (id est inconuenientia) morbum constitueret, reditum ad pristinam meatuum symmetriam sanationem putauit: ita Thesalus quoque est arbitratus, sed totum exiguorum meatuum statum censet immutandum. Atque ex hac opinione processit metasyncrises nomen, idem planè indicans potestate, quod græce μεταποροπœσεως, id est exiguorū meatuū status mutatio. Ceterū non decebat ipsum in quibus fugere ab incertis obscurisque iubet, & tantum ijs cōmutationibus quæ euidenter apparent, animum intendere, in ijs quoque Dogmaticorum uti nominibus. At noli (inquiunt sectatores eius) cū his vtitur, dogmatice eum audire, sed ἀφελῶς, id est simpliciter. Nam ita ferre suppetias ex sectatoribus eius quidam solent, videlicet ad aliud rursus nomen nos reuocantes, nempe ἀφέλαιον, & quam nos simplicitatem vertimus. } quam ne ipsam quidem quid significet, ipse sanè intelligere possum. Si enim, sicuti ipsi hoc quoque rursus exponunt, ad aliud scilicet magis friuolū nomen nos remittentes, nempe græce βιωτικῶς, quod ipsum rursus exponentes significari per id dicunt, idem quod vulgo hominum similiter, utique tantundem fuerit ἀφελῶς ei quod non definite, nec exacte, sed sine omni tum arte, tum scientia. Siquidem loquuntur homines qui magis sunt ad loquendum præcipientes, artium nomina sub sensibus quibusdam, qui nullo fundamento nitantur: rogati vero quid significant, ostendere clare non possunt. Quod si hoc Thesalij isti accidere sibi fatentur, loqui se quæpiam, nec intelligere se exacte quæ loquatur, id ipsum profectō fatentur, quod nos illis obijcimus. Nam metasyncrises illa, si quidem de immutanda poropœia, id est exiguorum meatuum statu, dicatur, certe intellectus aliquid habuerit, significaueritque rem aliquam, cæterum friuolam multis modis. Nam nec ex corpusculis & meatibus corpora nostra constant, nec si hoc verum esset, posset tamen aliquis docere, qua ratione sinapi meatuum illorū statum immutaret. Nec si id quoque ostendere aliquis posset, consentiēs eorum secta esset, qui se apparentibus cōmunitatibus contentos esse dicunt. Ne igitur vtantur hoc nomine, nec nobis negotia faceant. Licet enim & sine metasyncrises nomine, diuturnorum vlcum curationem alijs verbis dicere, sicut Empirici faciunt. Quod autem & in Atonias, id est imbecillitatis vocabulo, simili modo nugentur, monstratū prius est in secundo libro. Si enim sicut Empirici nomen

Gal. methodi medendi

vsurpant: aliud prorsus non significant, q̄ q̄ actio non seruat. Si autem facultates aliquas gubernare animal proponunt, quales tū nos asserimus, tum oēs ferētes: prater id q̄ Asclepiadis dogmatis contradicunt, etiam incerta, & de quibus parum inter philosophos conueniat, attingūt, quibus ea fugere iubeant. Sed dic nobis Thessale clare, quid sibi velit illud μετὰ σὺν γένει: Si namq̄ exiguos meatus mutare: & falleris, & quæ incerta sunt vsurpas. Si firmari sanamq̄ reddi corporis particulam, vel hominem totū: nihil hic prater nomen plus q̄ Empirici doces. Quippe sciunt hi quoq̄ remedijs quibusdam admotis reddi hominem sanum: ceterum qua ratione remedia id faciant, utiq̄ nesciunt. Neq̄, n. an exiguos meatus mutet medicamento facultas, neq̄ an symmetriam efficiat, neq̄ an totam patientis particulæ qualitatem alteret, potest Empiricorum quispiā dicere. Atq̄ illi saltem sunt modesti: ut qui vnum se solum scire dicant, huic scilicet morbo in hoc tempore si medicamentum ex sinapi adhibeatur, sæpe notasse se vtilitatem secutam. Non tamen methodos loquuntur, nec supercilium attollunt, nec tali sibi notitia placent, nec antiquis maledicunt, nec Hippocratem pro nihilo habent: imo vero ipsum laudant, ferēq̄ oīa vere dixisse affirmant. Hic vero Thessalus qui tum hunc, tum reliquos oēs medicos contemnit, Empirica contumacis vlcera præcepta se scribere non intelligit: quanq̄ si vel hoc cōmode faceret, utiq̄ aliquid operæ pretium faceret. Atqui ne id quidem fecisse videtur, cum ordinem remediorum inuertat, & prius partis remedijs vtatur, q̄ totum corpus præparauerit. Nam hoc insignis incitiæ argumentum est: cum in vno eo ferē oibus medicis conueniat, quāuis in plurimis dissentiant, q̄ totū corpus vacuum purumq̄ ab excrementis ante sit reddēdum, q̄ vlla pars valentibus remedijs sit subiicienda. Nam siue experientia iudicare quis velit, siue etiam ratione (tertium. n. quo iudicet, neq̄ in alia quapiam arte, neq̄ in vlla vitæ parte quisq̄ habet) maximum esse incōmodum deprehendet: cum, toto corpore suam curam requirente, priusq̄ illi sit prospectum, afflictae parti acre aliquod & calidum medicamentum sit admotū. Trahit. n. ad se, cucurbitæ more, ex toto corpore superuacua: atq̄ ita in graui parte affigit, ut ægre auelli possint. Quo magis operæ pretium est Thessalios istos percunctari, vnde nam Thessalo in mētem venerit de contumacium vlcera curatione talia nugari, cū nec Empiricus quisq̄ ante, nec Rationalis ita scripserit: sed nec ipse Thessalus, nec eius sequacium quisq̄ eiusmodi remediorum ordinem aut cum experientia consentire, aut cum ratione, affirmare ausit. Adde q̄ nec docere possunt quomodo tempus indicet, non aut affectus. Sed neq̄ (quod hoc maius est) quomodo Thessalus, qui æstimandum censet quid sit quod cicatricem vlcera moretur, atq̄ id tollendum, non prorsus sit stupidus: simul cum hoc tantum satis esse non videat, diuturnitatem autem vlcera nihil esse ad rem: simul cum non in vlcera modo, verum etiam reliquis morbis omnibus id esse faciendum, veluti veteres morient, non aduertit. Verum ad hæc nobis nihil respondent: sed semper non recte intelligere nos dicentes, tanq̄ videlicet ipsi vel Hippocratis, vel veterum cuiusquam sententiam ad vnguē intelligerent, recte Thessalum dixisse affirmant diuturnorum vlcera vnam quandam cōmunitatem esse. Ita. n. Hippocratē quoq̄ sensisse in libro de vlcera, cum ita scribat: Etiam ab inueteratis vlcera id agere, ut sanguis crebro effluat, conducit, quomodocunq̄ videtur opportunum esse. Fortassis ergo ad rem pertineat, tamen si non prædixerim me de Hippocratis mēte hoc loco disserturum, vel summam aliquid de ea perstringere. Fuerit vero quod dicemus, non minus & priscorum sensus interpretatio. Hos namq̄ viros, ceu nullius adhuc dogmatum sectæ addictos, sed pura & simplici mente studētes vtile quippiam ad sanitatem inuenire, credibile sanē est, quædam vsu, quædam inuenisse ratione: tum scripsisse quæ inuenerant, subinde nō adhibita inuentionis suæ ratione, aliquā vero & adhibita: atq̄ id fecisse ipsius legentiū vtilitatis causa. Quippe vbi ad dextrum inuentorum vsu conducturū posteris sperabant, si rationē inuentionis nouissent, tum eam diligenter perdidissent, vbi secus, & superuacua relatu putauerunt, & propterea omiserunt. Nam q̄ sermonis cōpendium prisci in primis coluerunt, id oēs vel me tacente iā norunt. atq̄ ob hanc maxime causam nō Hippocrates modo, verum etiam reliqui priscorum medio interim transgresso, primo tertium adnectunt. Si. n. primum secundi sit signum, atq̄ hoc tertium ex necessitate sequit: ita tertium primo subiiciunt, secundū prætereuntes. Ostendi vero persæpe tū reliquos antiquos, tū vero maxime oīum Hippocratē talia scripsisse, debetq̄ qui callere priscorum interpretandi genus volet, in illis exercitari. Nūc vero ipsum qd̄ oppositū est, tm̄ exponā.

Quid sit vlcus quod græcis appellatur cacoethes, ac de methodo vlcera omnium curandorum ex Hippocrate.

CAP. 5.

NAM quæ vlcera, omnibus rite decenterq̄ factis, tamen non sanantur: ea medici græce cacoethes (nos maligna, contumacia, rebellia ue) dicimus. Diuturna autem prorsus sūt, cum duntaxat, ut vlcera sunt, curantur. Quæ vero sit vlcera ut vlcera sunt curatio, in libro qui hūc præcedit, definitum est. Hæc igitur vlcera & cacoethes, & inueterata, & diuturna vocant, indifferenter his nominibus in ipsis vtentes. Quinetiam ad noscēdum q̄ affectus ipse cacoethes, id est contumax ad sanandum sit, vnā cum alijs notis, etiam id q̄ peractis etiam quæ decent omnibus, diuturna fiant, aliquam portionem habet. Non tamen aut ipsa diuturnitas, aut q̄ diuturna & videntur & sint, idoneam curationem indicat: sed ex hoc q̄ male affecta sit vlcera pars, licet colligere.

*Tex. 7. de vlcera
interpretatione*

A gēre. Hoc vero inuento, & curationis ratio constabit. Quo, inquires modo? Nempe ubi tantum ex partes, quibus vlcus insidet, ita sunt affecta, si has sanaueris: ubi totum corpus vitioso aliquo succo abundat, si hunc vacuaueris. Ac signum quidem vitiosi succi est ipsa vlceris diuturnitas. Inuentio autem eius quod expedit, non ex diuturnitate, sed ex succi vitio suggerit. Quare tria hec deinceps se habent, signum, affectio, & curatio. Signum quidem, ipsa diuturnitas: Affectus, succi vitium: Curatio, eius vacuatio. Atque hac ratione subinde veteres inuenias medio pretermissio tertium statim primo subijcere: veluti Hippocrates fecit cum dixit. Tum ab inueteratis vlceribus confert, ut assidue sanguinem effluere facias, utcumque id opportunum videbitur: non utique curationem indicante vetustate, sed sanguinis vitio. Quippe ipse mox subiicit: Prohibet namque maxime quidem eiusmodi vlcera sanescere. Post vero etiam reliqua omnia, putredo sanguinis, & liquidum ex sanguinis transmutatione est ortum. Quinetiam post paulo cum de vlceribus, que ad cicatricem non veniunt, disserit: Nec si (inquit) quae vlcus ambiunt, nigricent, sanguine putri, aut etiam varice fluxionem suppeditante, id genus vlcera coire possunt, nisi que vlcus ambiunt, sana reddas. Post etiam de varicum sanatione scribit. Ad haec etiam purgationis meminit totius corporis, tum in alijs quibusdam vulneribus, tum in his quibus cariem, quam sphacelon vocant, instare est metus. Praeterea herpenibus, & esthiomenis oibus, (id est quae exeduntur.) Ita enim graece nominare solet ea quae humor aliquis erodit. Iam vero in his, que mox sequuntur, rursus ad hunc modum subiungit: In quocumque vlcere erysipelas superuenerit, purgatio totius corporis adhibenda est. Et in summa, si curiose librum de vlceribus reuoluas, inuenies semper eum ab affectu indicationem sumere. uti vero interim & tempore, sed ad affectum noscendum. Quod vero haec ita se habeant, ex ipso libri ingressu agnoscas,

B qui talis est: Vlcerata madefacere, quecumque ea fuerint, nisi vino non oportet. Tum causam adijciens, ait: Nam siccum sano vicinius est: humidum vero non sano. Et mox: Vlceris enim humidum est: sanum autem siccum. Ideoque per totum librum cum totius vlcerum curationis finem siccationem statuat, mox particularia inuenit, etiam finis ipsius subinde nos comonefaciens. Cum enim ita scribit:

Quodcumque vlceris acuto telo caelium percussim, ue diuisum est, medicamentum quod cruentis statim imponit, neque mon graeci vocant, ac siccas, & quod suppurare vetet, admittit. Fit enim effluente sanguine siccus: Et rursus: Quaecumque probe & opportune purgata, semper ad siccus promouentur, si caro magna ex parte non supercreuit, nisi si contusa sint: Et rursus: Siquod coire nequit, humecta caro in causa est: In his oibus prima sanandorum vlcerum indicationis nos admonet. Siquidem vlceris quae vlceris est sanatio, mediocris siccatio est. Cuius rei demonstratio in libro qui hunc precedit, tradita est. Verum vlceris quod cum alio affectu coniunctum est, cuius videlicet praecedere curationem oportet, eius curatio ut vlceris solius non est, sed prior illius affectus, secunda vlceris. Nam siue phlegmone quaequam, siue nigritia, siue ecchymosis, siue erysipelas, siue oedema, vlceratam carnem obsederit, primum eius molienda curatio est. At vero quod vlceris interim non solum non comode curat, sed multo etiam maius redditur, id neminem lateat. Nam siue contusa fuerint circumposita vlceris loca, seu phlegmone alius, ue tumor in his consistit, propria eius affectus sanatio inuenienda nobis est: illud pro certo habentibus, fieri non posse ut vlceris sanet, nisi locus in quo consistit, prius sit sanatus. Ac proinde Hippocrates ipse redigens nobis in memoriam ea que statim in libri initio tradiderat, tum quae reliqua paulo ante sunt comprehensa, tum vero haec adscripsit: Quodcumque vlceris caelium percussim, ue acuto telo est diuisum, medicamentum tum engmon, & siccas, & quod suppurare vetet admittit. Sin caro aliqua telo tum contusa, tum cesa sit, huic ita medendum est, ut quae celerrime suppuret, nam & minus phlegmone vrgebis, & necesse est carnes que contuse caesaque sint, putrefactas, & in pus verfas liquari, postea nouam carnem nasci.

C Indicat. n. hoc sermone manifeste solos eos vlceratarum partium affectus non esse siccandos, in quibus graui quae celerrime pus cupimus: utique quod cum aliqua putrefactia pus fiat, obiter doces. Porro omnia que putrefiunt, ex calido & humido sic afficiunt. Ideoque etiam ea cataplasmata, que ex hordei farina componuntur, ceu que calefaciant humectentque, oibus his affectibus quibus moueri pus expedit, ad mouemus. Hordei namque farina ex aqua & oleo, itemque panis ex aqua & oleo, praeterea fomentum multae calidae aquae, & tetrapharmaci vis: omnia denique quae calefaciunt & humectant, celerrime pus mouent. Ideoque etiam in his partibus que phlegmone infestant, ubi vehementius iam pulsitant, sic ut iam desperes de horum citra pus curatione, veteres omnes eiusmodi applicant medicamenta: ante vero nequaquam. Atque hoc Hippocrates ipse aperte nos docet in memoratis iam verbis, quibus iubet quae sine contusione vulneratae partes sunt, quam maxime siccare: quae cum contusione quadam sunt laesae, his quae primum pus mouere. Quinetiam cum dixit: Quaecumque vlcerata non probe & ut conuenit expurgata, semper prius pullulare incipiunt, his maxime caro supercreuit. Que vero probe & ut decet, expurgata, semper ad siccus promouentur, nisi sint contusa, caro ut plurimum non supercreuit. Quippe hic illud, nisi sint contusa, quod adijcit, redigit nobis in memoriam, quod in superius predictis verbis est dictum. neque oportere omnia siccari praeter ea quae contusa sunt. Neque enim sicubi cataplasmate quod calefaciat humectentque, illinunt que phlegmone infestant, ex prima ratione id fit, hoc est ut remedium affectus, sed ut symptomatis mitigatio. Siquidem ipsius phlegmones remedia sicciora sunt viri.

D Audiat namque loquentem Hippocratem: Cataplasmata oedematum, & Septima Classis. dddddd iij phlegmones

* Haec non sunt in Graeco exemplari, nec eo sensu, loco paulo post sequente, sunt ab Hippocrate posita.

* Graecus est in antiquis.

pag. 65.

pag. 67.

pag. 68.

pag. 69.

pag. 659.

pag. 659.

pag. 660.

pag. 659.

pag. 659.

pag. 659.

pag. 659.

pag. 659.

pag. 659.

pag. 660.

ut in s. t. simp. med. cap. 3.

Gal. methodi medendi

phlegmones quæ in circa positis consistit, verbasum coctum & lilia trifolij cruda, & epipetri fo- **B**
 lia cocta & poliū. Quippe oia hæc siccandi vim habent: veluti in cōmentarijs de simplicibus me- **u**
 dicamētis docuimus. Et cōpendiaria obfessarum phlegmone partium curatio per id genus pre-
 sidia obitur, quæ sanē vel affectum prorsus submouent; vel liquidum exiguum quod suppuret, reli-
 querint, alterum medicamentū acre, quod educere pus queat, requiritur: vel si tenuis circūposita
 cutis sit, velisq; celerius explicatum egrum, sectio petēda est. Cæterum curatio phlegmones per
 hordei farinam dolorē lenire studentis est, non medētis, & contra malum pugnantis. Verum de
 talium differētia in sequētibus plenius doceat. Illa porrò mihi demonstrata manifeste puto, Hip-
 pocratem tum vlcera quæq; siccāda esse iussisse, tum hūc esse curationis finē sanxisse, ipso scilicet
 affectu indicationem præbete, nō tēpore. Quòd si quis hoc magis etiam sibi p̄suasum cupit, librū
 eius de vlceribus totum diligētius euoluat. Intellet, n. illud ipsum perspicue, tum vnam esse vl-
 cerum oīum generalem curationem, nempe quam nos proximo libro docuimus: tum vero non
 minus illud, nullam esse à tēpore nec in vlceribus, nec in phlegmone, nec deniq; in alio quopiam
 affectu indicationē. Quoniam vero in hunc sermonis locum puenimus, æquum est ostēdere nō
 modo horum quæ iam retulimus fuisse inuentorem Hippocratem, sed etiam reliquorum oīum
 quæcunq; hunc scire qui cōmode vlcus sit sanaturus, est opus. Videtur. n. is non solum vlcerum **F**
 quæ citra alium affectū consistunt, sanandorum rationē inuenisse, vt quæ in siccando cōsistat: sed
 etiam priuatim p̄ species affectuum cuiusq;. Nam aut vitiosus succus ad partem cui vlcus infedit,
 amplius nō fluit, aut etiam fluit. Ac si non amplius fluit, ipsi t̄m quod laborat, succurrēdum est: si
 qdem vel liuidum, vel nigrum, vel rubrum conspicit, scarificando, ac sanguinem emittēdo. mox
 (vt ipsius verbis vtar) spongiam statim sicciorē magis, q̄ humidiorē superimponēdo. Neq; n.
 arbitror, ignorabit quispiam particulam illam /q̄ negationis hoc loco vim habere, tanq̄ ita dice-
 ret, sicciorē, non humidiorē. Post hæc vero etiam siccātia remedia applicando. Ab his, si res po-
 stulet, rursus sanguinem auferendo, ac mox iterum talia peragendo, donec parta oīno sanitas sit.
 Quòd si labra vlceris dura callosaq; appareant, etiam ea excidendo. Etenim de his quoq; ita ait: **pag. 69.**
 Circularia vlcerum, si subcaua sint, circulo præcidere quæ abcesserunt, oportet, vel oīa, vel ex di- **cap. 16.**
 midio circuli secundum hoīs longitudinem. Scripsit vero & de tumoribus, qui coniuncti cū vl-
 cere sunt, vniuersis, quæadmodum curandi singuli sint. simili modo & de varicibus. quando ho-
 rum quoq; occasione contumax ad sanandū vlcus reddi, qm̄ aliqua ex his humiditas ad exulce-
 ratas partes defluat. Ad eundem modum & cum ex toto corpore humor confluit, totū purgare **G**
 iubet, nusquam videlicet in his indicationē à tempore sumens. Nam & ridiculum planē sit adeo
 multas ac varias sæpe etiam contrarias indicationes ab vna cōmunitate fieri. Nam si etiā demus
 indicationē aliquam à tēpore sumi: quæ tandem ea sit dicere par est, ac summa quapiam vna eam
 cōplecti: veluti in reliquis oibus ipse quoq; Thesalus facit, nedum nos. Quippe vnum illi p̄pe-
 tuo indicat adstricti corporis affectus. nēpe vt remittatur ac relaxetur. vnum rursus soluti, vtq;
 vt adstringatur. Quinetiam in ipsis vlceribus quod sordidum est, abstergeri postulat: quod caui
 est, impleri: quod æquabile est, cicatrice induci: cui caro superereuit, hanc sibi detrahi: etiā eo ipso
 authore. Ergo sicut in horum singulis, ita in diurnis quoq; alterum aliquid ad portionē ostendat
 quod vnum sit, verum non potest. nam & excidenda ea præcipit. At quænam, quæso, sit ista
 rationalis à tempore indicatio, tum remedio ex sinapi vti, de quo vanum illud nomen meta-
 synchronis usurpat: ab hoc ex radica vomitu: & postremo, cum nihil vltra inueniat, veratro?
 Verum hæc qdem (quemadmodum dixi) etiam in sequētibus plenius dicent, vbi nihil vsquā vllō
 in morbo à tempore indicari, sed signum id nonnunq̄ affectus esse docebimus.

*De indicationibus uenæ sectionis, & humorum purgationis, quæ ab ulceratarum partium
 temperamento, & substantia sumuntur.*

CAP. 6. **H**

Verum rursus ad Hippocrate reuertor: Quæ sanē diligentia noīe admiror, cū in alijs oibus,
 tum vero q̄ scopum, q̄ medico ad indicationē non in vno altero ue, sed prorsus omni mor-
 bo sit spectādus, non omiserit. Est porrò is qui ab affectus magnitudine sumit, quem non modo
 Methodici p̄termiserunt, (non. n. est id mirum) sed etiā rationalium plurimi, atq; etiam Empiri-
 ci (quanq̄ alio modo) oēs. Nam vbiq; in redundantis sanguinis (vt illi loquuntur) concursu, vā **ἰσπί τῆ πλῆθ**
 cuationem à se obseruatā dicunt: manifeste fatent ob nullius alterius eorum quæ in egro visunt **εὐρημα καλοῦ**
 respectum, se ad vacuationē accedere. Neq; hoc dico p̄pterea quod purgatio vacuatio sit, quam **καὶν ἀνορθοῖ**
 redundantis sanguinis concursus nō indicet, sed q̄ etiā tamen si redundantis sanguinis concursus **ἔστω**
 nō adsit, ad ipsam t̄m sanguinis missionē interdum sit confugiēdum: qn̄ si valens morbus sit cum
 viriū robore, nemo est q̄ sanguinē nō mittat, q̄ vtiq; in artis opibus sit exercitatus. Quippe ipsos
 Empiricos videmus cum lapsus ab alto quis sit, aut aliās plaga aliqua contusas vehemēter corpo-
 ris partes habuerit, ad sanguinis missionem confugere, quanq̄ idem homo paulo ante sanus fue-
 rat, prorsusq; redundantia sanguinis expers. Ex quo patet non hoc esse quod mittendum san-
 guinem indicet, sed magnitudinē morbi, ac viriū robur. exceptis t̄m à sermone pueris. Nam &
 alia ratione si quis etiamnum sanus, nec adhuc quicq̄ læsus, in sanguinis redundantis concursu sit;
 positus, non statim huic mitti sanguinem est necesse: immo alij satisfacit inedia, alij cibi parcitas,
 alij

*rit ea q̄ t̄m. rone
 in morbo. neu. com. 19. H.
 et t̄m. orat. q̄ sanq.
 miss. cap. 9. 16. et infer.
 lib. 13. cap. 5. c.*

A alij soluta aluus, vel purgatio, vel frequentius balneū: alij sola exercitatio, vel multa frictio abunde fuit. Missio vero sanguinis ne ab ipsis quidem Empiricis, ijs qui ita se habent, necessario adhibetur. Ad eundem modum nec purgatio in sola vitiosi succi abundantia conuenienter suscipitur. Sed sicut missio sanguinis vel propter ipsius abundantiam, vel propter morbi magnitudinē: ita purgatio & propter abundantiam alterius cuiusquam succi, & propter vim morbi adhibetur. Ac de sanguinis missione tum in alio libro egimus, tum vero in sequentibus agemus. De purgatione in hoc libro disseram. desiderant enim agri hanc nō modo, vt quod noxium superuacuum, quo vrgentur, educat: sed etiam vt quod tum ad diuersum trahat, tum vacuet. Atq; ob eam rem Hippocrates tum in reliquis oibus operibus, tum in eo quod de vlcibus prodidit, etiam morbi magnitudinem ad purgationis indicationem considerat: Purgatio, inquit, per aluum plurimis vlcibus prodest, præterea vulneribus quæ in capite sunt accepta. item quæ in ventre, & articulis, ad hæc ijs, in quibus ossi caries impēdet. Præterea quæ suuntur, & quæ exeduntur, & herpetibus, & reliquis quæ vlcera diuturna reddunt, etiam quæcunq; deliganda sunt, per aluum purganda sunt. His verbis clare docuit vlcibus oibus, & vulneribus quoties præualida sunt, purgationem esse vitilē. Cum. n. trifariā non hæc modo vitia, verū etiam reliqua oia, grauiā magnaq; reddant: nempe vel propter afflictē partis præstantiam; vel propter affectus magnitudinem; vel propterea q; sunt cacoethe: cuiusq; horum seorsum videt Hippocrates mentionem fecisse, vtiq; in capitis ventrisq; vulneribus præstantiam læsæ indicans partis, Ventrem autē hoc loco nō solum inferiorem intelligendū esse, sed etiam superiorē, patere cuius arbitror. Diuiso namq; quod inter collum & crura est trunco in duas capacitates maximas, prior sub thorace, secūda sub mēbrana quæ abdomini subtenitur, (Peritonæon Græci vocant) continetur. Et sanē vulnus quod intra thoracem, intra uē etiam peritonæon penetrauit, non parū periculum affert, potissimum siquid interiorum vnā sit vulneratum. Quinetiam cacoethe statim fieri quæcunq; in articulis accepta vulnera sunt, id quoq; oēs ferē sciunt: Empirici qdem ex sola ipsa experiētia, cui soli attendunt: qui vero corporis nature scientiam cōparare studuerunt, ex ipsa vulneratarum partiū natura. Vbi. n. tendones, & nerui, & carne vacua, atq; ossea loca sunt: hic doloris, vigiliariū, conuulsionis, & delirij periculum instat. Tum hæc igitur vulnera, tum quæ suuntur, id est quæ adeo sunt magna vt futuris indigeant, aut si nō his, certe deligatura, alui purgationē desiderāt. At vero iam dictū in pximo libro est, quæ magna vlcera sunt, ea vel futuris, vel deligaturis esse coniungenda. Quinetiam quibus corrūpenti ois periculum impendit, ea vtq; cū magnitudine phlegmones sunt. iam quæcunq; exedūtur, ea tum cacoethe sunt, tum malorum succorum soboles. Herpetes quoq; à bilioso extremēto ortum habent, reliquaq; quæ inueterātur oia, ex huiusmodi quapiam causa pueniunt. Quare in oibus his nō sine ratione purgare per aluum iubet. In progressu vero hæc insuper adijcit: In omni vlcere cui erysipelas superuenit, purgari corpus oportet qua parte vlceri maxime conducit, siue id per superna, siue per inferna sit. Cuius etiam ipsius rei discrimen in libro de succis nos edocuit, auertere nos iubens ad contraria; deriuare vero ad latera. quinetiam cum maxime influit, tum ad diuersa reuellere. Dicitur vero & de hoc in eo libro est. Quare nūc quoq; si etiamnum fluxio valenter irruat, reuellere ad contraria studebimus. vtq; si in superioribus vlcus consistat, per inferna purgantes: sin aut in inferioribus sit, superiorem ventrē vacantes. At si iam fluxio restitit, atq; in membro inhæsit, deriuare per vicina magis expedit. cum & in ppinquiōra translatio sit, & purganti medicamento promptior tum accessus, tum attractus è vicino detur. Hanc vero rationem ad aliam quoq; artis partem spectare, nempe quæ de succorū medicatione præcipit, neminem latere arbitror. Proindeq; in sequentibus etiam repetere eā erit necesse, ac totam absoluere. Nunc illud docere volo, tum ipsam morbi siue vim, siue magnitudinem appellare velis, pro indicatrice quadam sanguinis detrahendī, vel purgationis adhibēde, statuendam esse: tum vero Hippocratem hanc oium quos nouimus primum, indicationem adinuenisse. Ac de alijs qdem morbis in sequentibus libris id ostendā, de vlcibus vero in hoc, q in manibus est. Ac de purgationibus qdem mihi explicatum iam est. Nam cum triplici genere morbus quisq; sit grauis, aut propter præcellētia partis, aut propter affectus magnitudinem, aut propter ipsius cacoethæan, omnium horum meminit Hippocrates, vbi de purgatiōe egit. Quid igitur, dicet aliquis, nunquid etiam sanguinem detrahi interdum suadet propter has ipsas causas? Mihi vero id quoq; iubere videtur, verum breuiter nec sine demonstratione: veluti tum ipsi, cū reliquis mos fuit. Id ita esse intelliges, primum qdem si hæc eius verba relegeris: Omni recens facto vulnere, nisi in ventre sit, expedit ex ipso statim sanguinem plus minus uē effluere, quippe phlegmone minus tentabitur, tum vlcus ipsum, tum quæ circūposita loca sunt. Post hæc autem si verba quæ in libro de vlcibus ab eo sunt scripta, tum quæ in alijs oibus libris sæpe proposuit, recorderis, debere scilicet imitatore esse medicum non tantum naturæ, sed etiam eorum quæ cum sua sponte veniunt, conferunt: clare iam senis mentē intelliges de sanguine cum magna sunt vulnera, detrahēdo. Si namq; expedit in talibus sanguinem effluere, non aut effluxit, quod deest, ipse adijcias oportet. declarant id ea quæ subiungit. quippe hæc statim cū iam dictis verbis copulat. Et ab ijs, quæ inueterata sunt vlcera, vt sanguis crebrō fluat, efficere prodest, vt cunq; opportunū

Septima Classis,

dddddd iij videbis,

pag. 659.
pag. 10.

idem q. meab. cap. 12.
va com. p. d. humo. pag

ut ea. l. s. cap. 3. d.

* dicitur q. i.
reuellere, & sic
linea seq. p. ut.

* Græce pro,
acc, legit, &c.
in lib. de vlcibus
pag. 659. l. 7.

Gal. methodi medendi

videbitur, tum ab ipsis vlceribus, tum à circūpositis vlceri partibus. Nam quoniam prædixit omni vlceri recens facto sanguinem emitti debere, cernens, nisi etiā de inueteratis mentionē faceret, fore vt ab aliquo putaretur de recentibus tm̄, ita pronunciaſſe: idcirco illud recte adiecit, & ab inueteratis vlceribus sanguinem mittendum eſſe. Ac ſi ppetuum eſt, quod ab eo didicimus, incipientem fluxionem ad contraria trahendā eſſe; fixā vero iam in laborante particula vacuandā eſſe, vel ab ipſa particula quæ affligitur, vel à maxime vicina: in promptu nobis & de sanguinis detractiōe colligere nunc eſt, q̄ in principio hæc eſt longinquo, poſtea ab ipsis exulceratis partibus ſit emolenda. Quinetiam ſi ijs, quæ iam dixi, illud quoq; adijcias, nempe q̄ ipſum qui redundat ſuccum vacuandū eſſe. Hippocrates ſuadet, aliās sanguinis detractiōnem adhibebis, cū vide licet ſi vincit: aliās pharmacum quod ad bilē flauam, vel atram, vel pituitam educendam vim habet, dabis: Illius interim in oibus his non immemor, nō eſſe vlceris, qua vlcus eſt, vllam id genus curationē, ſed vel vitioſi qui coniunctus eſt ſucci, vel redundantiæ, vel phlegmones, vel herpetis, vel eius generis alterius: Sed nec illius oblitus, q̄ aliquid interim ex ijs, quæ vlceribus accidunt, indicationē propriam ſuggerat, veluti magnitudo. Dicitur autē & de ipsis vlceribus eſt in libro qui hunc præcedit, vbi vlcerū differētiās oēs, & quot, & quæ ſint, & quæ ſit vniuſcuſq; indicatio, expoſuimus. Præberi tm̄ vacuandi indicationem ab ipſa ægritudinis vi, in eo libro non dixi, propterea q̄ & longiorem demonſtrationem requirebat, & totius corporis curam cum vlceribus in eo non coniunxi, hic vero executus ſum quantum ad rem propoſitam erat vtile.

De reliquis indicationibus vlcerum curandorum, maxime vero de ijs, quæ à poſitu, & figura partium oriuntur.

CAP. 7.

NAm abſolutus ſermo de hoc genere indicationis, quā à magnitudine morbi ſumī diximus, etiam in ſequentibus habendus reſtat. pari modo de indicatione quæ ab ætate ſumit, præterea de ea, quæ ab humoribus ſanandis accipitur. Ad eundem modum & quæ ab afflictiſ partibus indicatio exhibetur, conſumatiſ in ſequentibus libris tradet. Nunc enim quod ab earū natura, id eſt temperamento, & ſubſtantia ſumī ad curationē potuit, tm̄ diximus. Quæ vero tum à poſitu, tum à forma, itemq; vſu, præterea ſenſus acumine, hebetudine, ue, indicatio ſuggeritur, hanc non attigimus. Dicatur itaq; & de his, quantum ſit ad vlcerum curationem vtile. Igitur quæ acuti ſenſus pars eſt, eam q̄ maxime citra dolorē curare tentandū. Tradita vero eiſmodi remedium materia eſt in ijs libris, qui ſunt de ſimplicibus medicamentis inſcripti. Quæ parum acri ſenſu eſt: hæc, ſi affectus ita ſuadet, valentiora remedia recipit. Et principis quidem mēbri robor ſeruari oportet: veluti latius, vbi de phlegmone agemus, docebitur. Quod tale non eſt, licet huic eam medendi rationem tuto adhibeas, quæ relaxando remittendoq; mitiget, Chalasticen Græci vocant. Atq; hæc quidem in ſequentibus ſuſius tractabimus. In hoc libro indicationem, quæ & à poſitu, & à figura partium ſumitur, trademus, atq; ita quarto huic libro finē imponemus. Hinc igitur excogitatum eſt ei, cui exulceratus ventriculus ſit, medicamenta eſſe bibenda: Cui gula, nō ſemel, nec tota ſimul aſſumenda, ſed paulatim & aſſidue, quando ex tranſitu & contactu vulneribus, quæ hic ſunt, vtilitas accedit, non ex continendo, & diutius adherendo, ſicut ijs, quæ in vetriculo ſunt. Quinimo & q̄ craſſiora hæc, & magis lenta ſint adhibēda, id quoq; à poſitu figurāq; eſt indicatum. Nam quoniam gula trāſitus quidam comeſtorum bibitorumq; eſt, idcirco remedium eget quæ adherere, & vndiq; quali concreſcere, & agglutinari poſſint: non autem quæ elui ac deſuere ſint prompta. Ac circa partes eius, veluti concreſcunt quæ craſſa ſunt: agglutinātur quæ lenta ſunt. Quæ vero vlcera in craſſis ſunt in teſtibus, ijs, quæ per ſedem iniiciunt, remedijs magis egent, quippe cui magis ſunt propinqua. Quæ in tenuibus habentur (qm̄ & longinquiora ſunt, & medio ſitu poſita) ambo requirunt, & quæ ſuperne ſumuntur, & quæ per ſedē in funduntur. Sanè cōmunis oium internarū partium indicatio eſt, vt ea eligant quæ animalis naturæ maxime ſint familiaria, ſiue ea cibi ſint, ſiue medicamēta: fugiātur reſpuanturq; huic cōtraria, quāq; in ijs, quæ foris ſunt vlceribus, innoxius etiam taliū medicamētorum eſt vſus, æruginis, æriſq; vſti, & æriſ ſquamæ, & cadmiæ, & pompholygis, lithargyri, & ceruſſæ. Hæc igitur, & ſimilia interioribus exhiberi non debent. Porro, pditum de natura horum eſt tum in tertio de temperamētis volumine, tum in libris de ſimplicibus medicamētis. Eligenda vero alimēta ſunt, ſi q̄dem ad cicatricem pducere, aut glutinare vlcus ſtudemus, tum auſtera, tum glutinoſa, tm̄ quæ minime mordeant: Sin emundare, quæ modice abſtergeant, quod munus mel non cōſtū præter cætera pſtat. Auſtere vero potiones, & eiſdē rationis alimēta cuiq; ſunt nota. Voco auſterū id qd̄ Styphon quoq; græce, id eſt adſtringēs, dicit: Acerbū vero, quod intenſum auſterū eſt, græce Stryphon. Quæ vero medicamēta citra internarum partium moleſtiā ſumantur, ea tradita ſunt in his libris qui de medicamētis ſunt ſcripti. Dicitur tm̄ & nunc eorū formula. Ergo internis vlceribus opitulantur hypocyſtis, & balauſtium, & cytini punicatorū, & galla, & mali corium, & terra ſamia, & lemnium ſigillum, & rhoiſ roſarumq; ſuccus, & acacia, aliāq; id genus, quæ vlceribus internis pſidium afferunt, nec vllam viſceribus noxā inferunt. Danda vero hæc ſunt ex aliquo adſtringentium decocto: vel mali cotonei, vel lentici, vel ſummorū rubi vitis, ue, vel myrtorū, vel deniq; ex vino aliquo auſtero. Non latet autē & de vini vſu, quod cauendū id eſt, vbi phlegmones ſuſpicio adelt.

cap. 7.

vit. 7. l. 1. cap. 7.

vit. 7. l. 1. locis aff. cap. 7.

* aduſtat.

G

H

* aduſtat
adup.

A adest, alias dari nihil vetat. Nec illud obscurum est, eiusmodi medicamina præparanda, ac iam dictis humidis excipienda esse, tum vero tragacanthem, & gummi illis admiscenda: potissimum si quis ea ijs quæ in gula sunt, exhibebit. Sed & gargarizare quoque iubendum est ei qui ad fauces & paristhemia his utetur. At ad vlcer quod in aspera sit arteria, vt lupinus quãdiutissime in ore teneat, ac omnes qui illic sunt musculos relaxet remittatque, præcipiendum. Influxit enim sic sensim & paulatim de medicamento aliquid sensibiliter & manifeste in ipsam arteriam. Nam & cum naturaliter se habet, scire licet potionis non nihil huc pcolari. Sed veluti in secunda valetudine, ita nimirum in aduersa cauendum est ne largius influat, utpote quod tussim excitabit. Nam quoad huiusmodi mor vndique iuxta tunicas arteriæ, ceu iuxta murum aqua descendit, tussim utique non cit: siquid per mediam spiritus viam incidit, tussis statim excitat. Tum hæc igitur à situ & forma partium omnia sunt desumpta, tum vero non minus illud, quod omnibus medicamentis, quæ thoracis & pulmonum vlceribus sunt destinata, mel sit admiscendum. quando si austerior ijs duntaxat medicamenta exhibebis, ea in ventriculo morabuntur. Ergo digestionis eorum in corpus, instrumentum mel erit, ac celeris transitus veluti vehiculum: cum eo quod nec vlceri nocebit. Ad eundem modum quoties in vesica, & renibus vitium consistit, non solum mel ipsum, sed etiam eorum quæ vrinas mouent quippiam, vlcerum medicamentis misceri oportebit. Illud quoque patere, vel me tacete, cuius arbitror, exulceratas partes, tum ex earum substantia, tum functione, tum utilitate, tum positu, tum figura discerni. Monstratum autem id abunde est in libro de notis affectorum locorum. Verum non est de illis nunc locus. Rursus igitur ad medendi methodum reuertor. Atio igitur non hæc modo, sed etiam alia non pauca ex figura partium posituraque indicari. quippe quando nec deligare commode ægram particulam possis, nisi prius uel ex figura, uel positura, uel vtriusque indicationem sumpseris. sed nec immittere in sedem dysteris fistulam commode queas absque eius generis indicatione. iam per penem injicere medicamenta in vesicam sæpe necessum est. Illud de cathetere apponere opus non est, quod eo probe vti omnino nequeas, nisi & positum & figuram totius vesicæ planè perspectam habeas. In talibus ergo omnibus clare patet, non parum ad totam curationem affectum ipsum locum indicare. In ruptis autem, (quæ Rhegmata Græci vocant,) plures indicationes in idem concurrunt. siquidem & quæ à positura capitur, recte ad examen venit. Nam propterea quod & in profundo corporis sunt, & latent, idcirco diuersam curationem ab ijs quæ apparent, postulabunt. Quoniam uero cum ecchymosis quidem omnino, aliquando vero & cum contusione circum ipsam præruptam carnem consistunt, idcirco plures curationes indicabunt.

C Semper enim pro affectuum numero, etiam medendi indicationes respondent. Ac docebit quidem, ubi de phlegmone differemus, locupletius, quod valentiora medicamenta requirant quæcumque in profundis partibus laborant, quam quæ in summo corpore sunt affecta. Nunc id saltem arbitror patere, quod solui necessum est præsidiorum, quæ foris applicantur, vim, ubi quod ab his iuuandum est, in profundo latet. quare intendere hanc eatenus oportebit, quatenus per transitum ad profundum est remittenda. Sanè ecchymosis omnis vacuationem pro remedio curationis indicat. quare calfacientibus huic & modice siccantibus medicamentis est opus. Quippe quæ vehementer siccant, digerunt illa quidem in principio euidentius, quam quæ sunt imbecilla: cæterum, non nihil ipsius vitij scirrhorum difficileque curatu relinquunt. Ac dicemus de his in sequentibus diligentius. sed & nunc quantum ad rem pertinet, abunde est dictum. Quæ enim humescunt calfaciuntque pharmaca, præterea hæc quæ omnes iam græce vocare Chalastica, id est relaxantia, solent, atque ex his quæcumque ad siccius paulo vergunt, nec tamen adhuc clare manifesteque contrahentia sunt, quæ Syntactica vocant, hæc omnium sunt ecchymomatium remedia. Curandum uero est ut vnâ cum ruptis, quæ in profundo hærent corpore, hæc tum vires magis habeant intentas, tum ipsa magis acris magisque dissipantia sint: tum (vt semel dicam) tanto efficaciora, quanto magis à cute ad profunda ecchymosis recessit. In talibus sanè nec cucurbitæ usus sit inutilis. Id est instrumentum ad violentum attractum à medicis excogitatum. Cæterum, cum totum ecchymoma digestum per halitum est, siccare iam vehementius ruptum ipsum permittitur, ac deligatura coniungere, omniaque in summa facere quæ ut vlcer coalescat, efficiant. Ergo si euocatum celeriter ecchymoma sit, facile coalescet rupta ipsa caro. Sin longiore spatium, sordes multa subnascens mediū inter ulceris labra spatium occupat, ita ut iam coire ruptio non possit. Atque inde adeo fit, ut qualibet leui de causa nos hæc sui admoneant. Nam siue quis obrigit, siue parum concoxit, siue febriliter laborauit, siue se vehementius fatigauit, eiusmodi particulis illico dolet. Non enim in idem coire ruptionis labra, sed tantum prope sunt admota. Quo fit, vt leue momentum ea facile separet, & medium locum superuacuo humore repleat. Et quid, quæso, aliud quam assidue nouum ecchymoma his gignitur? & primo illi, cum videlicet primum caro est rupta, simile: nisi quod nunc ex tenui magis sanie constat, cum in principio è sanguine ecchymoma esset: ideoque facilius etiam nunc quam intra initia digeritur. Hæc itaque quæ hactenus diximus, disputationi de vlceribus satisficient. Finemque iam quarto huic volumini impono.

* Αλ. σπάρτια
i. exiccantia.

* τανκίονες
i. i. incidētia.